ואמאי אימא איילונית היא ואדעתא דהכי לא קדיש אלא לאו דאמרינן זיל בתר רובא ורוב נשים לאו איילונית נינהו לא מאי חייב עליה דקתני קרבן והא מומתין על ידה קתני בבא עליה אביה והא אם בא עליה אחד מכל העריות קתני אלא הכא במאי עסקינן דקבלה עילויה ת"ר [א]המסוללת בבנה קטן והערה בה בית שמאי אומרים פסלה מן הכהונה ובית הלל [א]מכשירין אמר רבי חייא בריה דרבה בר נחמני אמר רב חסדא ואמרי לה אמר רב חסדא אמר זעירי [ב]הכל מודים בבן תשע שנים ויום אחד שביאתו ביאה פחות מבן שמנה שאין ביאתו ביאה לא נחלקו אלא בבן שמנה דב"ש סברי גמרינן מדורות הראשונים ובית הלל סברי [ג]לא גמרינן מדורות הראשונים ודורות הראשונים מנלן דאוליד אילימא מדכתיב [1]הלא זאת בת שבע בת אליעם אשת אוריה החתי וכתיב [2](ו)אליעם בן אחיתופל הגילוני וכתיב [3]וישלח ביד נתן הנביא ויקרא את שמו ידידיה בעבור (כי) ה' (אהבו) וכתיב [4]ויהי לשנתים ימים ויהיו גוזזים לאבשלום וכתיב [5]ואבשלום ברח וילך גשורה ויהי שם שלש שנים וכתיב [6]וישב אבשלום בירושלים שנתים ימים ופני המלך לא ראה וכתיב [7]ויהי מקץ ארבעים שנה ויאמר אבשלום אל המלך אלכה נא [ב](ואשלמה) את נדרי אשר נדרתי לה' בחברון וכתיב [8]ואחיתופל ראה כי לא נעשתה עצתו ויחבש את החמור ויקם וילך אל ביתו (ו)אל עירו ויצו אל ביתו ויחנק וכתיב [9]אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם [ג]ותניא כל שנותיו של דואג אינן אלא שלשים וארבע ושל אחיתופל אינן אלא שלשים ושלש כמה הויא להו תלתין ותלת דל שבע דהוה שלמה פש להו עשרים ושית דל תרתי שני לתלתא עבורי אשתכח דכל חד וחד בתמני אוליד ממאי דלמא תרוייהו בתשע אוליד ובת שבע אולידא בשית משום דאתתא בריא תרע דהא הוי לה ולד מעיקרא אלא מהכא [10]אלה תולדות תרח תרח הוליד את אברם את נחור ואת הרן ואברהם גדול מנחור שנה ונחור גדול מהרן שנה נמצא אברהם גדול שתי שנים מהרן וכתיב [11]ויקח אברם ונחור להם נשים וגו' [ד]ואמר רבי יצחק יסכה זו שרה ולמה נקרא שמה יסכה שסוכה ברוח הקדש והיינו דכתיב [12]כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקולה דבר אחר יסכה שהכל סכים ביופיה וכתיב [13]ויפל [ה] על פניו ויצחק ויאמר בלבו וגו' כמה קשיש אברהם משרה עשר שנין וקשיש מאבוה תרתין שנין אשתכח כי אולידה הרן לשרה בתמני אולידה ממאי דלמא אברהם זוטא דאחוה הוה [ו]ודרך חכמתן קא חשיב להו תדע דקא חשיב להו קרא דרך חכמתן דכתיב [14]ויהי נח בן חמש מאות שנה ויולד נח את שם את חם ואת יפת שם גדול מחם שנה וחם גדול מיפת שנה נמצא שם גדול מיפת שתי שנים וכתיב [15]ונח בן שש מאות שנה והמבול היה מים על הארץ וכתיב [16](ו)אלה תולדות שם שם בן מאת שנה ויולד את ארפכשד שנתים אחר המבול בן מאה שנה בר מאה ותרתין שנין הוה אלא דרך חכמתן קא חשיב להו הכא נמי דרך חכמתן קא חשיב להו אמר רב כהנא אמריתה לשמעתא קמיה דרב זביד מנהרדעא אמר לי אתון מהכא מתניתו ואנן מהכא מתנינן לה [17]ולשם יולד גם הוא אבי כל בני עבר אחי יפת הגדול (א) הגדול שבאחיו הוה אלא מנלן מהכא [18]ובצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה וכתיב [19]ותמת עזובה (אשת כלב) ויקח לו כלב את אפרת ותלד לו את חור וכי עבד בצלאל משכן בר כמה הוי בר תליסר דכתיב [20]איש איש ממלאכתו אשר המה עושים [ז]ותניא שנה ראשונה עשה משה משכן שניה הקים משכן ושלח מרגלים וכתיב [21]בן ארבעים שנה אנכי בשלח משה עבד ה' וגו' ועתה הנה אנכי היום בן חמש ושמנים שנה כמה הויא להו ארבעין דל ארביסר דהוה בצלאל פשא להו עשרים ושית דל תרתי שני דתלתא עיבורי אשתכח דכל חד וחד בתמני אוליד: בן ולא בת: תניא אמר רבי שמעון בדין הוא שתהא בת ראויה להיות כבן סורר ומורה

שהכל

ואמאי דילמא איילונית. תמלא ונמלאו קדושיה קדושי טעות: **דאדעתא דהכי לא קדיש.** ולאו אשת איש היא: **קרבן.** ובשוגג דאזלינן בתר רובא אבל מקטל לא קטלינא משום רובא: **בבא עליה אביה.** קאמר דמיובא לאו משום אישות אלא משום קורבא: **והא אחד מכל עריות קתני.** דמשמע אפילו הנך דאתו לה לחייבה משום קדושין כגון חמיה וחורגה או כל אדם משום אשת איש: **אלא.** איבעי' [ט] לחויה דלא נילף מיניה דנזיל בקטלא בתר רובא אוקמא הכי: **הכא במאי עסקינן דקבלה.** בעלה עלויה דאפי' תמלא איילונית חפץ הוא בה וקדושיה קידושין: **המסוללת.** לשון פריצות: **והערה בה.** איכא למ"ד (יבמות דף נה:) הערה זו נשיקה ואיכא למ"ד זו הכנסת עטרה: **פסלה מן הכהונה.** ומשויא לה זונה דהערה כגמר ביאה כדאמרי' בגמ' דיבמות (דף נד.) ובפרקין דלעיל (דף נה.). ומיהו מיתה לא מחייבו[י] כגון שלא התרו בהן: **וב"ה מכשירין.** כדמפרש' לקמן דקטן לאו בר ביאה הוא: **מדורות הראשונים.** שהיו מולידין בני שמונה שנה כדילפינן לקמן: **אי נימא מדכתיב בת שבע בת אליעם ואליעם בן אחיתופל וכתיב בלדת שלמה בנה ויקרא את שמו ידידיה וסמיך ליה ויהי לשנתים ימים אחר לידתו הרג אבשלום את אמנון וברח לגשור וישב שם שלש שנים.** הרי חמש שנים לשלמה וכשבא מגשור שפייס יואב את דוד ע"י התקועית להשיבו ישב בירושלים שנתים ואח"כ מרד דכתיב בתריה ויהי מקץ ארבעים שנה והני ארבעים שנה נקט ליה למנין ששאלו מלך כדאמרינן בתמורה (דף יד:) שהלך ומרד ובאותו פרק נחנק אחיתופל כדכתיב ואחיתופל ראה כי לא נעשתה עצתו ויצו אל ביתו ויחנק הרי שלמה בן שבע שנים: חצי ימיו של אדם שלשים וחמש דכתיב (תהלים צ) ימי שנותינו בהם שבעים שנה: **פשו להו עשרין ושית.** לאחיתופל כשנולד שלמה ובתוך כ"ו שנים נולדו שלשה דורות אליעם ובת שבע ושלמה: **דל תרתי שנין דתלתא עבורי.** כלומר פחות מח' חדשים אין שהות לעובר ז' חדשים להריון וחדש לימי נדות וטהרה: **אשתכח דכל חד וחד בתמני אוליד.** אחיתופל הוליד אליעם לח' שנה וח' חדשים ואליעם הוליד בת שבע לח' שנה וח' חדשים ובת שבע לח' שנה וח' חדשים ללידתו של שלמה הרי כ"ו שנים: **דאתתא בריא היא.** אשה דרכה להיות בריאה וממהרת להזריע: **ותדע.** על כרחך דאשה ממהרת דהא הוה לה לבת שבע ולד מקמי שלמה אותו הולד שמת לדוד שנולד ראשון דכתיב ביה (ש"ב יב) וכאשר מת הילד קמת ותאכל לחם: **אברהם גדול מנחור שנה.** מדקא חשיב ליה קרא ברישא: **וכתיב ויקח אברם ונחור להם נשים שם אשת אברם שרי ושם אשת נחור מלכה בת הרן אבי מלכה ואבי יסכה.** אלמא יסכה בת הרן. יסכה זו שרה: **דילמא זוטר דאחי הוה.** והרן הוא דקשיש מיניה: **ויהי נח בן חמש מאות שנה.** לאחר שהיה בן חמש מאות שנה הוליד את שלשתן: **שם בן מאת שנה ויולד את ארפכשד שנתים אחר המבול: בר מאה ותרתין הוה.** הואיל והוא גדול מכולן נמצא שנולד בחמש מאות שנה לנח וכשירד המבול היה בן מאה שנה אלא שמע מינה קטן מכולן הוה ובחמש מאות ושני שנים לאבוה אתילד ודרך חכמתן חשיב להו: **ותמת עזובה ויקח לו כלב את אפרת ותלד לו את חור.** אלמא חור בר כלב הוה ובצלאל היה דור שלישי לו: **וכי עבד משכן היה בן י"ג.** דקרי ליה איש איש ממלאכתו וכשנשתלחו המרגלים בשנה השנית כבר היה בן י"ד שנה וכתיב בן ארבעים שנה אנכי היום:

שהכל

דל תרתי שני לתלתא עיבורי. פי' בקונט' כלומר פחות מח' חדשים אין שהות לעובר ז' חדשים להריון וחדש לימי נדות וטהרה אשתכח דכל חד בתמני אוליד אחיתופל הוליד אליעם לח' שנים וח' חדשים לעיבורו ומשנולד שהה ח' שנים והוליד את בת שבע וח' חדשים לעיבורה והיא נתעברה לח' שנים וח' חדשים לעיבורו של שלמה הרי כ"ו כ"פ בקונט' ותימה גדולה פי' דלאותו חדש של ימי נדות וטהרה וכי לא היו הבנים גדילים נמצא כשעברו נשותיהם היו בני ח' שנים וחדש לכך נראה דלא דק בשביל חדש: **אלא** דרך חכמתן קא חשיב. תימה א"כ ליחשוב חם לבסוף וקרא קא חשיב שם וחם ויפת:

מי

עין משפט נר מצוה

ח א ב ג מיי' פ"א מהלכות איסורי ביאה הלכה יג ופי"ח שם הל' ו ופ"א מהל' יבום הלכה טו סמג לאוין נד טוש"ע אה"ע סי' ו סעיף ט וסי' קסו סעיף א:

◆

תורה אור השלם

1. וַיִּשְׁלַח דָּוִד וַיִּדְרֹשׁ לָאִשָּׁה וַיֹּאמֶר הֲלוֹא זֹאת בַּת שֶׁבַע בַּת אֱלִיעָם אֵשֶׁת אוּרִיָּה הַחִתִּי: שמואל ב יא ג
2. אֱלִיפֶלֶט בֶּן אֲחַסְבַּי בֶּן הַמַּעֲכָתִי אֱלִיעָם בֶּן אֲחִיתֹפֶל הַגִּלֹנִי: שמואל ב כג לד
3. וַיִּשְׁלַח בְּיַד נָתָן הַנָּבִיא וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ יְדִידְיָהּ בַּעֲבוּר יְיָ: שמואל ב יב כה
4. וַיְהִי לִשְׁנָתַיִם יָמִים וַיִּהְיוּ גֹזְזִים לְאַבְשָׁלוֹם בְּבַעַל חָצוֹר אֲשֶׁר עִם אֶפְרָיִם וַיִּקְרָא אַבְשָׁלוֹם לְכָל בְּנֵי הַמֶּלֶךְ: שמואל ב יג כג
5. וְאַבְשָׁלוֹם בָּרַח וַיֵּלֶךְ גְּשׁוּר וַיְהִי שָׁם שָׁלֹשׁ שָׁנִים: שמואל ב יג לח
6. וַיֵּשֶׁב אַבְשָׁלוֹם בִּירוּשָׁלַם שְׁנָתַיִם יָמִים וּפְנֵי הַמֶּלֶךְ לֹא רָאָה: שמואל ב יד כח
7. וַיְהִי מִקֵּץ אַרְבָּעִים שָׁנָה וַיֹּאמֶר אַבְשָׁלוֹם אֶל הַמֶּלֶךְ אֵלְכָה נָּא וַאֲשַׁלֵּם אֶת נִדְרִי אֲשֶׁר נָדַרְתִּי לַייָ בְּחֶבְרוֹן: שמואל ב טו ז
8. וַאֲחִיתֹפֶל רָאָה כִּי לֹא נֶעֶשְׂתָה עֲצָתוֹ וַיַּחֲבֹשׁ אֶת הַחֲמוֹר וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ אֶל בֵּיתוֹ אֶל עִירוֹ וַיְצַו אֶל בֵּיתוֹ וַיֵּחָנַק וַיָּמָת וַיִּקָּבֵר בְּקֶבֶר אָבִיו: שמואל ב יז כג
9. וְאַתָּה אֱלֹהִים תּוֹרִדֵם לִבְאֵר שַׁחַת אַנְשֵׁי דָמִים וּמִרְמָה לֹא יֶחֱצוּ יְמֵיהֶם וַאֲנִי אֶבְטַח בָּךְ: תהלים נה כד
10. וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת תֶּרַח תֶּרַח הוֹלִיד אֶת אַבְרָם אֶת נָחוֹר וְאֶת הָרָן וְהָרָן הוֹלִיד אֶת לוֹט: בראשית יא כז
11. וַיִּקַּח אַבְרָם וְנָחוֹר לָהֶם נָשִׁים שֵׁם אֵשֶׁת אַבְרָם שָׂרָי וְשֵׁם אֵשֶׁת נָחוֹר מִלְכָּה בַּת הָרָן אֲבִי מִלְכָּה וַאֲבִי יִסְכָּה: בראשית יא כט
12. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל אַבְרָהָם אַל יֵרַע בְּעֵינֶיךָ עַל הַנַּעַר וְעַל אֲמָתֶךָ כֹּל אֲשֶׁר תֹּאמַר אֵלֶיךָ שָׂרָה שְׁמַע בְּקֹלָהּ כִּי בְיִצְחָק יִקָּרֵא לְךָ זָרַע: בראשית כא יב
13. וַיִּפֹּל אַבְרָהָם עַל פָּנָיו וַיִּצְחָק וַיֹּאמֶר בְּלִבּוֹ הַלְּבֶן מֵאָה שָׁנָה יִוָּלֵד וְאִם שָׂרָה הֲבַת תִּשְׁעִים שָׁנָה תֵּלֵד: בראשית יז יז
14. וַיְהִי נֹחַ בֶּן חֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד נֹחַ אֶת שֵׁם אֶת חָם וְאֶת יָפֶת: בראשית ה לב
15. וְנֹחַ בֶּן שֵׁשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וְהַמַּבּוּל הָיָה מַיִם עַל הָאָרֶץ: בראשית ז ו
16. אֵלֶּה תּוֹלְדֹת שֵׁם שֵׁם בֶּן מְאַת שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת אַרְפַּכְשָׁד שְׁנָתַיִם אַחַר הַמַּבּוּל: בראשית יא י
17. וּלְשֵׁם יֻלַּד גַּם הוּא אֲבִי כָּל בְּנֵי עֵבֶר אֲחִי יֶפֶת הַגָּדוֹל: בראשית י כא
18. וּבְצַלְאֵל בֶּן אוּרִי בֶן חוּר לְמַטֵּה יְהוּדָה עָשָׂה אֵת כָּל אֲשֶׁר צִוָּה יְיָ אֶת מֹשֶׁה: שמות לח כב
19. וַתָּמָת עֲזוּבָה וַיִּקַּח לוֹ כָלֵב אֶת אֶפְרָת וַתֵּלֶד לוֹ אֶת חוּר: דברי הימים א ב יט
20. וַיָּבֹאוּ כָּל הַחֲכָמִים הָעֹשִׂים אֵת כָּל מְלֶאכֶת הַקֹּדֶשׁ אִישׁ אִישׁ מִמְּלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר הֵמָּה עֹשִׂים: שמות לו ד
21. בֶּן אַרְבָּעִים שָׁנָה אָנֹכִי בִּשְׁלֹחַ מֹשֶׁה עֶבֶד יְיָ אֹתִי מִקָּדֵשׁ בַּרְנֵעַ לְרַגֵּל אֶת הָאָרֶץ וָאָשֵׁב אֹתוֹ דָּבָר כַּאֲשֶׁר עִם לְבָבִי: וְעַתָּה הִנֵּה הֶחֱיָה יְיָ אוֹתִי כַּאֲשֶׁר דִּבֵּר זֶה אַרְבָּעִים וְחָמֵשׁ שָׁנָה מֵאָז דִּבֶּר יְיָ אֶת הַדָּבָר הַזֶּה אֶל מֹשֶׁה אֲשֶׁר הָלַךְ יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר וְעַתָּה הִנֵּה אָנֹכִי הַיּוֹם בֶּן חָמֵשׁ וּשְׁמוֹנִים שָׁנָה: יהושע יד ז, י

מסורת הש"ס

א) [תוספ' דסוטה פ"ה], ב) [נ"ל ואשלם], ג) לקמן קו:, ד) מגילה יד., ה) [אברהם], ו) [ב"ב קכ:], ז) [תענית כט. זבחים קיח: ערכין יג.], ח) [לאו בכית רש"ם], ט) נשל"ל מחייבה. רש"ם.

◆

הגהות הב"ח

(א) גמ' יפת גדול שבאחיו. נ"ב עיין לקמן דף קח ע"ב:

◆

מוסף רש"י

שניה הקים משכן. דכתיב (שמות מ) ויהי בשנה השנית בחדש הראשון וגו' (זבחים קיח:).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones

Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com